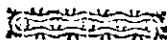

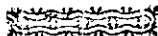
A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL

Indült BÉTSBÖL Kedden 22. Mártiusban 1791.

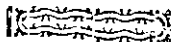
Békefűség! Békefűség! — ezt kiáltozza vala egy Lélek a' napokban az *Elysfűmban*. Erre a' minden Nemzetekből és állatokból ide sereglett Lelkek mind ki-rohonának, és azt tudakozzák vala tőlle: honnan vette volna ezen hirt; melyre a' lár-mát ütött Lélek ki kapván egy Levelet kebeléből ezeket olvassa vala belőlle: — „A' F. R. Tsáfzar' a' maga Olasz-országba való útját a' Státus Kan-tzelláriájával közölvén útnak indúlt, 14-dikben, mi-nekutánna már *Nápolyi* Felsőg 12-dikben butsut vett volna Bétstől, olly fel-tétellel, hogy Velentzében tsak ugyan ezen utazó Felsőgek mind öfzve-jönné-nének, és további útjokat edgyütt fognák, mind Roma, 's mind más-felé követni. — Ezen úttya alatt ő Felsőgének, mely leg-alább 2 hónapig fog tartani, a' Korona alá következő *Ferentz fő Her-*

izeg kezében vagyon a' fő és tellyes hatalom, ki
 édes Atya képében igazgat mindeneget. — A' Stá-
 tus nagyobb dolgaiban H. *Kaunittzal*; a' hadi dol-
 gokban Feldmarál Gróf *Lascival*; és a' Kama-
 rára tartozó ügyekben Gróf *Khotekkel* fogja a'
 Kormányt, és azt parantsolta néki a' Monárkha,
 hogy tsak a' rendkívül nagy és nehéz dolgok kül-
 dettessenek utánna, mellyek az ő tulajdon allírása
 nélküül el-nem lehetnének. — El menetelével II-dik
Leopold meg parantsolta, hogy minden Regementek-
 nél a' 4-dik Batalion el-töröltsék; sőt azon 2 Kom-
 pániák is, mellyek a' 3-dik Batalionhoz ragasztat-
 tak vala, meg-szűnnek lenni. Az Ellenség földén
 Kiss Oláh országban lévő Fegyvereseink Izámokra
 készül a' békefészes szállás — sőt más minden tá-
 bori környülállásokból a' tettzik-ki, hogy II-dik
Leopold a' *Rájkhenbakhi* edgyezést, noha most leg-
 jobb alkalmatósága vólna ezzel keveset gondolni,
 szentül meg-fogja tartani, és a' maga Birodalmai-
 nak határai között tellyes békefészet fog szerezni
 — Hát tsak ingyen, minden hafzon nélküül lett
 vólna ezen sok vér-ontással és 1000 nyomorúság-
 gal öfzve-kötetett háború? fel-szollal egy más Lé-
 lek. — Nem, ugy mond: Emlékezzél-meg, ezen
 háború első eredetét honnan vette? avagy nem
 Anglia gyujtotta vala-é fel ezt a' tüzet azért, hogy
 a' maga hajdani Gazdaszszonyát *Hollandiát* a' *Iran-
 tzia* Politika öléből épen ki-vehessék — 's nem el-
 érte-é a' tzélját? — nem elérte-é más felől azt,
 hogy az ő halálos ellenségén Frantzia-országban bolz-
 szú-álló mérget ki-önthető utot készített? Anglia
 Anglizálta vala meg Belgiumat; a' Lütikhi Polgár-
 Mestert *Fábrit*, hogy egy belső Zenebonát indítsan
 — Anglia vette vala rá a' Svédet, hogy a' Török
 mellett fegyvert fogjon — Prufszia vala ennek ed-
 gyik eszközlője; de mindezeket a' böls *Leopold* a'
 maga békefészet szerető és vérontást gyűlölő előre-
 való látásával ugy helyre hozta; hogy az Európá-
 ban szerte széllyel el-rejtett veszedelmes tűz, sok
 hely a' hammu alatt, másutt pedig leg-sebessébb
 égő

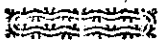

égő lángjában óltattaték-el ; és a' hól még nemü nemü füstölgések vólnának is szerentsésen óltatnak. — Hogy a' Pruszszus és az Orosz Udvar között még háború támodhassan, hogy az Europai Fejedelmek Frantzia országra fegyvert rántsának, az még nem lehetetlen ; de hogy a' Portának az Ausztriai Tattományokkal 1791-dikben egy állandó békeisége légyen, mellyet minden órán meg-fogunk hallani, a' bizonyos. — Most ugyan a' *Szisztovi* békeiség munkája fel-függesztetett addig, míg a' már útban lévő Pruszszus és Ausztriai Kurirok vátalzt vilznek. — Dania Angliával, Pruszszúával és Hollandiával kíván frigyét köni, az ő határainak természeteti fekvése ellen. — *Belgiumban és Lütikhbert* ugy tettik, hogy a' hammú rejezett tűz még nem egézlizen van ki-óltódva. — A' Brüzszelben nem ré-giben vólt rendeletlensége a' Népnak olly nagy félelmet okozott a' Státusfóknak, hogy a' Közjónak munkálódására még azolta egybe nem mertek gyülni. Illyen s ezekhez hasonló Rendeletlenségeknek el-távoztatására 24-dik Febr. költ felső Rendelés szefint minden Brabantzia Hertzegektől, a' Társaság meg-háborítóji ellen hozott Törvények, még azok is mellyek halállal fenyegetik az e'féle embereket meg-erősítetttek : Ezen Rendelés szefint, a' Könyvnyomtatóknak tsák egy Irást se szabad 100 Tallér büntetés alatt, Rendes meg-vizsgálás nélkül ki bótítani, vagy el-adni. Ugyan ezen Rendelés tiltmazza, azokat a' költsönös Aristocrátok, Pátrioták, Democrátok, 's ehez hasonló tsufos nevezeteket : Javalólja ellenben hogy egy-máll mint ugyan egy Társaság Tagjait, azonn egy Anyának Gyermekeit ugy nézzék, és egy szivvel lélekkel Hazájok boldogításában költsönös erővel igyekezzenek. — Tsák ugyan ha *Leopoldnak* ezen Atyai Intése nem használ, meg van a' Katona Strázsának parantsolva, hogy ha ollyan buzgó Pátriotára találna, a' ki buzgóságában más emberséges ember ablakát bé-töri, kapja nyakon, 's vigye oda, a' hol az illyeu Pátriotának jutalmat adnak, mibe állhon ez ? éa

nem tudom, azt tudom hogy a' Katonának i aranyot adnak: ha pedig elszalasztja, egy néhány Társai közt, síp, dob, 's trombita közt meztelen meg tántzoltatják. — Pruszfiában minden készülétek háborut jövendölnek. Most ujjonnan két Agyuzó Kompania vett parantsolatot, hogy Königsberg felé masirozzon. Ezen kívül még egy néhány Regementek is meg-fognak mozdittatni. — — Azt beszél-lik, hogy egy néhány Pruszfia Tisztek egy Kézi Orvósal a' Török Táborhoz fognának küldetoi. Hogy a' Pruszfiának Hadi tzeljait egy Anglus és Hollándusi vitézekből álló hajós sereg fogná lelke- líteni bizonyosnak lenni állítják: — Ha igaz ez-is, hogy a' Török más hangon beszélene, annyira, hogy tsak mindenek abba az állapotban helyhez- telsenek, melyben vóltak a' Háború előtt, tehát kélz *Krimidáról* el-is felejtkezni, sőt talám még *Ozakovon* se igen teprénekedne, ugy ennek egy kívánt bé- kétség lenne a' szüleménye. — A' Török Követ gyakran az Uralkodónál és az özvegy Királynénál vagy on ebéden, és rendkívül való lok ajándékok- kal tiszteletik. A' Király a' Követet, egy kevés korig *Potzdámba* fogja el-vinni, azonn ottan lévő ritkaságok ujságok szemlélésére. Ezen Követ a' *Chymidának* és *Phisikának* nagy betsüllője, a' hon- az ottan lévő Professzor *Achard* Urat meg- kérte, hogy véle némely természeti és *chymiai* Tapasztá- lásokat *Experimentumokat* közölni ne terheltessék.

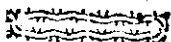
Páris. — Februárius utolsó napján egy *Lajos* Rendéből levő Nemes Frantzia, annak szine alatt mintha ő a' Királynak Levelet akarna által adni, bé-akart a' Királynak lakó házába rontani; meg- fogattatván, egy *Catilinát* illető kurta kard, 's ehez hasonló gyilkoló szerkezégek találtattak nála. A' Pári- siak közönségesen tsak azzal mentették az Ifjút, hogy ő azt a' maga óltalmazására hordozta magával. Azután meg ismét azt beszéllették, hogy az emli- tett ember nem a' Király, hanem a' *Dauphin* életére törekedett, minthogy sokan azt hitték, hogy a' Király Attyafiai a' valóságos *Dauphint* magokkal el-vitték, és

és már a' Királyné a' helyett egy mást mutogat³ *Dauphin* helyett, a' Népnék tsábitására, s már ezt a' *Pfendo Dauphínt* (nem igaz *Dauphínt*) akarta volna a' Frantzia meg-ölni. Ezután más nap 30 Frantziák rohantak ismét a' Király Palotájában, ki mevén a' Király a' lármára, kérdezte hogy mit keresnek, ezek felelének, Felséges Urunk, mi Nemesek vagyunk, és jöttünk a' Felséged óltalmazására: Melyre a' Király: Nints Izükségem a' Ti őrizetetekre, meg elégzem én a' Nemzeti Gárdával. Ezek is azonnal megfogattattak. Ezek mind feketebe vóltak öltözve, 's a' Táskájukba 82 Pístolyt kaptak. Ezek között vólt egy *Esprenochnil* nevezetü Ur-is, a' ki ámbár az Nemzeti Gyűlésnél *Deputátus* vólt mindazáltal ekkor egybe rugdosztatott. — A' Monárchianak némely Baráti most készítenek egy *Journált*, a' melyben a' Népnék azt adják értésére, hogy miben áljon az igaz szabadság, le fogják festeni Frantzia ország mostani Polgári állapotját, hogy a' Nép abból mint egy Tükörből által láthassa, hogy azok a' beszédek, mellyek a' Nemzeti Gyűlés Theátrumán olly ékesen szollással előadatnak, az a' Gyönyörűség, mellyet a' *Democráto*k a' Népnék ígérnek, nem egyéb, hanem tündér, és álm, és e' szérint a' Frantzia szeméről azt a' fedélt, mely előtte Hazájának állapotját el-fedezi, el vevén álmából fel-serkentsék. — | — — —

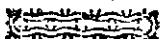
Minden-féle elegyes Tudósítások.

Austria. — — Ő Felsége most közelebből botsátott Rendelésével jónak ítélte, hogy az Ausriai Polgári Törvényekben némely jobbitásokat tégyen, mellyek közzül tsak azt, mely a' Házafságot illeti, kívántuk Erd. Olvasóinkal közleni. Melynek-is veleje ez: „Hogy az Házafsági el-válás, Rendes Bíró előtt folytatandó per által igazittasék, azt ezen Rendelésünk ereje szérint el-töröljük, mely szérint akarjuk 1.) Ha két nem *Catholicus* Házások, a' Házafság

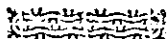
zasság kötele alól fel-akarnak szabadulni, azok Pert egymás között ne folytathassanak. 2.) Ha az egyik reményli, hogy ő Hazasságok erőtelenségét meg-mutathatja, tehát az a' Fél minden el-válásra szolgáló Erősségeit mutassa-bé azonn Tartományak Törvényes Székénél, a' melyben a' Házasságok laknak. 3.) A' Tartománybéli Törvény-szék, egy Polgári Táblán lévő *Co-Affessors*-is magához véven, a' dolgot kötelekségek szerint vizsgálják-meg, és egy meg hit, értelmes derék embernek a' Házasság oltalmazását, és az erre szolgáló Környül-állásoknak meg vizsgálását, ha a' dolog úgy kíváná, magának a' Törvény-szék rendes Prokurátorának (Fiscális Provinciális) adja által. Hogy ha a' Házasság meg erősítésének ellent álló akadályok el-háríthatnának, tehát a' dolgot úgy kell arányozni: hogy a' Házasság, az akadályok el-hárítása, az ellenkező felek szép meg-egyeztetése által tökéletességre menyen. 4.) Hogy ha pedig semmi mód mind ezekben nem találtathatik, abban az esetben hatalma lesz a' Táblának, a' Házasság erejéről, vagy erőtelenségéről való Itélet-tételét ki-mondani. 5.) Ha a' Házasságok egyenlő vallás-tétellel, olly környül-állást vallának, mely környül állás csak magában is alkalmas volna a' Házasságok el-választására, tehát akkor a' Házasságoknak ezen vallás-tétele magában semmit ne érjen, hanem ezen környül-állás az arra rendeltetett személyektől meg vizsgálatsék, és a' szerint álhat meg az említett vallás-tétel. 6.) Ha az el-válni kívánó személyek, könnyebb el-választásokra nézve valami némü tsaládsággal, vagy erőszakkal 's akár minémü tilalmas eszközökkel élnének, minden kegyelem nélkül meg-büntetelések. És mind ezek úgy illetik a' Catholicusokat, mint a' nem Catholicusokat.

Millyen érdekenyítő Beszédet tartott legyen a' Felsőbb Rendeihez, most közelebb küldöttük el vele a' Derest, ez alkalomsággal közöljük a' mi Hrd. Olvasóinkal a' F. Nádor Ispán Beszédét, melynek értelme ez;

„Mentől több nehézségekkel vala körül vétet-
ve ezen Ország Gyűlése, a' melynek végződése ki-
jelentetett immár ő Felsége által: annyival nagyobb
gyönyörüséget szereshet annak szerentsés ki menete-
le mindenekben, kik Hazájokat igazán szeretik.
Szép példát fog abban látni mind a' most élő,
mind a' következő Nyom; mellyből tanúságot
vehet, hogy a' szeretet és bizodalom leg-jobban 's
leg-könnyebben útát nyit a' Király' szívéhez; hogy
a' közönséges boldogság nem az edgyenként való
Polgároknak, vagy valamely rendnek (classis) ma-
gános hasznaikban áll; hanem az akaratoknak 's
erőknek szoros edgyeségeiben: ezt pedig úgy lehet
elközölni, 's erős fundamentomra helyhetni: ha
a' Király' Jufsai épségben, Méltósága sérthetlen-
ségben, 's tekintete tiszteletben maradnak; mert
mind a' közönséges, mind a' magános bátorság e-
zek által óltalmaztatnak 's tartatnak fenn; továb-
bá, ha a' Nép Jufsai-is békével hagyatnak, mert e-
zek teszik bátorságosokká a' Lakosokat, azon hasz-
nokkal való élhetés eránt, mellyek a' polgári Tár-
saságból áradnak reájok; 's szorosabban kötik ő-
ket a' Fejedelemhez és Hazához; ha el hárittatnak
mind azok, mellyek hasonlást szereshetnek a' Pol-
gárok között; ha a' Polgároknak azon rendjeik,
mellyeket, állapotjuk, és a' Törvények közelebb-
ről hívnak a' Közjónak munkálódására, az egész
Nép' hasznán igyekeznek; ha mindnyájan úgy gon-
dolkodnak, hogy midőn a' Királynak 's az Ország-
nak Méltóságát óltalmazzák, ugyan akkor tulajdon
Nemzeteknek díszét elközlik, 's öregbitik.

Hogy ezek lettek Mi belöllünk, könnyen által
fogja látni, a' ki a' hozott Törvényeket meg-tekia-
tendi. Örvendek ezen Nemes Orzágnak, hogy nem
csak meg-erősített, hanem öregbedett-is fényesé-
ge; örvendek, hogy olly jeles, és a' köz boldog-
ságnak elközölnésében olly serény Polgári vagynak,
kiknek, elég ugyan az ő nemes gondolkodásoknál
fogva, a' magok belső meg-győzöttetések: én-is
mindazonáltal itt közönségelsen közönetet mondok;
mind.

mindnyájokat pedig arra kérem igen nagyon, hogy a' moll meg-szerzett köz boldogságnak erőseit ne csak meg-tartani, hanem szaporítani is igyekezzenek tellyes erejeből; legyenek Tanúi azon szeretetnek, 's jóságnak, mellyet ő Felségében tapasztaltak, és láttak; magok jeles igyekezeteiket plántállyak által másokba is. En, ha helye lehetne a' kezelségnek, ajánlanám magamat Kezesül, hogy ő Felsége, a' Magyar Nemzet eránt való Atyai indulatját soha nem változtatja; annak Jussait állandóul meg-tartja, 's hasznait öregbiti: valamint más részről, ha ezen Nemes Nemzetnek oly példás és meg-bizonyított hivsége meg-engedné azt, kezelséget vállalnék, érte, hogy az ő Felségéhez vífeltető fiúi indulatjából, kész a' Fels. Háznak, ő Felségének, és az Országának méltóságáért állhatatos bátorsággal mindent fel-áldozni. — Nékem soha sem fognak ki-esni elmémből ő Felségének jó Atyámnak parantsolatjai; és az akkor tett esküvésem, midőn a' Ts Státusoktól és Rendektől ajánlott Nádorispányi Hivaltalt fel vettem; és azon leszek mindenkor, hogy az ő Felsége' hasznait, az Ország' hasznaival edgyelítsem; 's azt a' kegyelmet is, mellyet az atyai szivnek hajlandóságától nyerhetek, az Ország' hasznára fordítsam. Már nintsen egyéb hátra, hanem hogy mindnyájoknak jó egészséget 's szerentsés hazamontelt kívánnyak; előbb mindazáltal bátorságosokká, 's bizonyosokká teszem a' felől, hogy énnékem nagy vigasztalásomra fog lenni, valahányszor alkalmatlóságom adódik, hogy vagy mindnyájoknak, vagy fejenként-is hasznokat munkálódhassam.

Folytatása azon Jelentésnek, mellyet az Illyriai Kantzellária eránt bocsátott az Ország, ő Felségéhez:

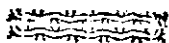
„ Méltóztatott Felséged, e' folyó Esztendő' Januáriusának 8-dikán készültt azon ki-fejezéseket nékünk meg-küldeni, mellyekkel élhessünk az ő róllok hozandó Törvényben. Ezen ki-fejezéseket, magok egész valóságokban el nem fogadhattuk; okainkat mindazáltal fel-hordani, 's a' dolgot felfezget-

ni,

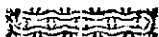
ni, egyedül a' Felsőged eránt viseltető alattvalói szives köteletségünkől nem akartuk; és azon bizodalomból, mellyet, az óhajtott módra véghez ment koronázáskori örvendetes jelenléte Felsőgednek erősített vólt meg bennünk: hanem arra határoztuk magunkat, hogy az említett ki-fejezésekhez még valamely kevés szókat adva, avagy benne némellyeket meg-változtatva tegyük fel a' Törvényt, azzal a' gondolattal lévén, hogy ezeknek Felsőged eleibe egyenes szívvvel leendő terjesztéséből ki fog tenni a' mi valóságos igyekezetünk; azonban, minden várásunk ellen, azt hozták Deputátusaink hírül, kiket a' Tzikkellyekről leendő értekezés végett küldöttünk vólt a' Felsőged' Kantzelláriájához, hogy Felsőged, még tsak egy pontban sem akar el-állani, a' nem-edgyesült Görög Hitü Lakosokról által küldött Tzikkelytől; melyre nézve ha maga valóságában nem akarnánk azt bé-iktatni a' Törvények közé, ki kellene hagyni. — Már most maga a' dolog kényszerít bennünket, mely valóban igen nyomos, hogy értelmünket bővebben ki-nyilatkoztassuk, annyival inkább, mivel fülünkbe jött, hogy Felsőged *Illyriai* Kantzelláriának fel-állítására tökéllente magát, 's már a' Kantzelláriust, és a' több Tisztviselőket is meg-nevezte, és ugyan ezen rendelésből, a' velünk közlött tzikkelynek tzellyát nyilvánban meg-értettük. Ezen tárgynak semmi egyessége sintsen a' több tzikkellyekkel, mellyeknek változtatások eránt alázatos jelentésünket teszszük Felsőgednek, 's különös meg-fontolást érdemel: melyre nézve különösen is terjesztjük az ez eránt való értelmünket Felsőged eleibe egész bizodalommal.

A' Felsőged által nekünk küldött 's fel-tett Tzikkelynek két részei vagynak: az elsőben azt kellene ki-tenni, hogy az Országban polgári jussal már meg-ajándékozva lévő nem-edgyesült Görög Hitüek, *Magyar Országban*, 's az ahoz kaptsolt Résekben jószágokat birhatnak, 's minden tiztségeket viselhetnek, semmivé tételvén az ellenkezőt tartó

Törvények; a' másodikban, meg-hagyatik ő Felső-génél, mint azt a' maga Eleitől vette, a' Papság, Eklésia, Vallás, Fundációk, Tudományok, az Ifjúság' nevelése, és magok a' Privilegyiumok' dolgá-nak intézése.

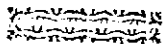
Minekelőtte ezen tikkely' értelmének vizsgálá-sába bővebben belé-ereszkednénk, szükségesnek ítél-tünk némely dolgokat előre botsátani: Négy nemü nem-edgyesült Görög-Hitü Lakosok találatnak Ma-gyar Országban; úgymint: 1.) Olyanok, a' kiknek eleik már századoktól fogva lakoztak az Országban, kikről, *Oláhok, Ráczok, Oroszok* különböző neve-zetjeik alatt hozott törvényeket látunk a' régi Ki-rályoknak végzéseikben. 2.) Olyanok, a' kik egy más után, 's néminémüképpen egyenként, külömb külömb-féle alkalmatosságokkal jöttek és jönnek a' Török Tartományokból az Országba, 's állandó la-kosokká lettek és léznek. 3.) Olyanok, kik, a' Törökkel lett békeféség kötéseknek értelmeik szerint, tsak kereskedést üznek az Országban; kikre hogy ki ne terjedjen a' tikkely' értelme, ezen szókat: *Ország' Lakosai* adtuk hozzája. 4.) Végre azoknak maradéki, kik *J. Leopold* Tsászár alatt, jó forma számmal (ugy tartatik, hogy 40 ezer familiák let-tek légyen.) jöttek ide által bizonyos fel-tételek a-latt: a' feltételek között e' volt a' kiváltképpenva-ló, hogy a' széleken nékiek által adott részeiben az Orzágnak katonáskodjanak. Többire, vallások-nak, vagy inkább az ő Eklésiai igazgatások formá-jának meg-tartásáról némely privilegyiumok adat-tak. Azon privilegyiumokba való különös bé-eresz-keedésnek itt nintsen helye, mellyeket mi, ha az Orzágnak fundamentomos Konstitutzioval nem el-lenkeznek, készek vagyunk törvénnel meg-erősíte-ni; de a' következő fel-tételek, oly világos igaz-ságok, hogy azokat senki se hozhattya kétségsbe: r.) Az olyan Nép, mely valamely Országba, vagy Tartományba költözik, 's ott helyet kér, nem pe-dig fegyverrel foglal, kevesebb, vagy leg-felgyebb annyi palgári jusokra tehet szert, mint a' mennyit birnak

birnak azon Országnek vagy Tartománynak előbeni Polgári: hogy nagyobb jusokat nem nyerhet; azt maga mutatja az ollyatén 'jövvények' bé-fogadásának természeté; azért. az efféle által-költöztek (demigrantes) többnyire hazai, és született Nép pé formáltatnak által. 2.) Az ollyan által költözött Nép, soha se fogadtathatik úgy bé az Országba, vagy Tartományba, hogy különös Státust formállyon: mert már az. nem bé-fogadás lenne; hanem, az Ország' földjéből egészen el szakasztott bizonyos részen; új Státusnak fundálása. 3) *I. Leopold Tsászár*, a' ki Hit-Levéllé, 's esküvéssé kötelezte magát, az előtte uralkodott Királyok' példája szerént arra, hogy a' *Magyar Ország'*, 's az ahhoz kaptsóltt Részek' földjeikből semmit el nem idegenit; sőt a' mi el vétetett azokból, azt is vissza szerzi, nem szakaszthatott ki az említett földekből valamely részt, az által jövö *Illyriusoknak*, vagy *Rátzoknak*, sem nem engedhetett által olly ígérét mellett, hogy azok, különös jusokkal meg ajándékozta, különböző Státust tsinállyanak: mert *Magyar Ország-nak*, 's az ahhoz kaptsóltt Részeknek földje, nem saját vagyonyok a' *Magyar Királyoknak*. 4.) *I. Leopold*, nem adhatott, sem nem ígérhetett az akkor által költözö Familiáknak ollyas privilégiumokat, hogy azok által valamely új polgári Társaság, vagy Státusban *Státus* formáltassék: hanem tsak ollyan Jótéteményeket (Beneficia) engedhetett, melyek az Ország' polgári alkotványával nem ellenkeznek. Ezeknek színek alatt sem lehet annakokáért az Országban lakó minden nem-egygyesült Görög-Hittűeket, az ő polgári, vagy vallási jussaiknak akármely részében, szabad tetztés szerént való bánásra vonni.

Folytatása következik.

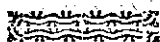
Brassó 2-dik Mártz. — „A' Székely Földön most valami szembe 's fülbe ötlő Ujság nintsen. Ez ha volna, hogy még máig is mind a' lovas, mind gyalog Katonáinkból a' két Oláh országokban vagy-
nak

nak számosan: de többnyire el-betegesedvén, és erejekben 's színekben felette igen el-fogyván, sokak haza-is hozatták magokat meghatározott ideig való szabadsággal. De ott benn nem kevesen el-is halogattak közzüllök. — Ezt is hozzá adhatni, hogy Hazánkban a' búza óltsóbb, mint tavaly: minthogy ha a' kalongya szám nem sok volt-is, a' kérék erősebbek vóltanak. Haritska pedig, a' nyári nagy hévség miatt, igen kevés lett. — A' márha kólnak pedig szertelen meg-drágulása felől való félelem már nem éppen annyira rettegteti a' lakókat: mert Erdélyből a' Juhoknak nagyobb része, sőt egyéb barmok-is nagy számmal, Oláh-országokba hajtattak telelésre.

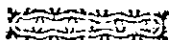
Sz Régen 1. Alártz. — Kálba Maros Széken annyira kezdettének az emberek halni, hogy már bé is tiltattatott. Itten már két hettől fogva Tavasz vagy, és keményen szántanak; mostan egy Oláh a' *Görgényi Udvar ház fel-veréséért fel-akarván akasztani, mikor az akasztó-fa alatt lett volna, a' Hohért nagyon biztatta, és azt mondotta: ne fély Czigány, mert én most nem félek ugy mint mikor a' Házbajtorján fel-hágtam, és fel-ferkenvén a' Gazda, hogy meg ne lálson az ágy alá bujtam. Itten nállunk az akasztás minden-felé foly. — Három-Széken egy Proféta Pap támadott, és azt jóvendölte, hogy ezen elztendő olyan böv lesz Gabona dolgában, a' millyent a' mostani emberek nem értenek, de olly Pestis lesz, hogy többen meghalnak mint a' mennyin fognak születni.*

Trieft. — Muzka Generál Májor *Tormara Ur,* ezen hónapnak 10-dikén érkezett ide Bétsből olly tzeállal, hogy ha a' Törökkel való Háború még tovább-is folytattatnék, tehát az Olasz-országi Tengeri ki-kötő helyeken egy néhány Hajókat vegyen Felséges Aszfzonya számára, mellyekből egy maga Kormányá alá tartozandó hajós sereg építhetessék. — A' Velentzések a' mi Felséges Urunknak 's Felséges Uri Társának a' Felséges Nápolyi Királynak számára külön külön leendő alkalmatosságot kéltette.

tettének, a' hová-is ezen hónapnak 24-dikére, ezen Felsőges Vendégekhez illendő tisztelettel fogják elfogadni. — Melly igen érzékeny Felsőges Urunk a' maga Toskánai Jobbágysaihoz, meg-tettzik csak abból is, hogy semmi költségnek nem kedvez, mellyel boldogságokat gyarapíthatja, a' honnan most közelebből 500 arany jutalmat ígért annak, akár ott a' Toskánai Hertzegségéből, akár Idegen legyen az, a' ki egy elztendő el-forgása alatt, oíly jó és bőv *Tűzkövet* termő Veremre talál, (ez a' *Tűzkő* vagy föld az, mellyet az Hollándusok *Torfnek* neveznek, és Hollándiában 's Angliában fa helyett a' hevítés végett élnek) a' melyből mindennap feles e' féle *materia* ásattathatnék. — Egy bizonyos *Londoni* Ur, a' közelebb múlt Spanyol-orizági Háboruban az Anglusoktól el-fogott, de azután a' közönséges Kotya vetye alkalmatosságával maga számára meg-is veti meg avúlt otska Spanyol Hajóját fel-bontatván, fel daraboltatta: a' Gerendái közt, fok merő arany darabokra akadott, és annak-utánna még imitt amott többeket-is kapott, annyira, hogy ezen Hajója, nékie 25 — 30-ezer font Sterling nyereséget adott. Szép pénz ez, minden Sterlinget 9 Rf. és 45 kral fokalítván!!

Béts. — Itt a' Közönséges Ispotályban 140 betegek a' Patikáriustól többetske *Cicutát* találtak hé-venni az Orvosságban, annyira hogy némelleyek közüllök meg is háborodtak. — A' Szepelségről az iratik, hogy itt a' kenyérnek, 's ehez hatonló liszt-béli Eheségnek még ugyan eddig türhető arra vagon; a' húst pedig még aranyon se lehet kapni, a' honnan Húshagyó-Kedden lokan Bőjtelelésséggel in-neplettek *Bachusnak* az ő Illeneknek. — A' Felsőges Nápolyi Királyné Udvari Tanácsos *Brambilla* Urnak, a' meg-boldogult ditső emlékezetü II-dik *Joséf* Tsászfár nyavallyájában lett fáradsága meg-jutalmaztatására egy nagy brilliántos Gyűrűt, és 1000 forintokat méltoztatott ajándékozni. Ugy szintén az említett Felsőges, Udvari Tanácsos, és Belső Orvos B. *Störk* Urnak kétfzeri Udvarlását egy brillián-

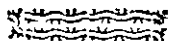
tos Gyűrűvel jutalmaztatá-meg. — A' Nápolyi Felség az Auszriai Igazgató Szék Tanátsofsát G. Gaar Urat, egy brilliános Piksisel ajándékozá-meg, mivel az említett Ur, az itten lévő Fabrikákat ő Felségének meg-mutogatta. — A' Pofonyi Könyvnyomtató Küsküti Landerer Mihály Ur Felséges Urunktól 5 éltendeig tartó Privilegiumot nyert, melynek ereje szerint ezen le folyt Magyar-orzági Diétának Törvényes Cikkelyeit senkinek másnak ki nyomtatni, vagy másutt nyomtattattakat az Országban bé-hozni, büntetés alatt, nem léfzen szabad.

Betzefán 16 dik Márzt. — Itt egyéb Ujságunk nintsen, hanem hogy a' Mahumed Sectája 51 kopasz fejből álló, Márzt. 7-dikén költözött-el Szigetvárból De minek-előtte el-mentenek volna, nagy buzgósággal vezettették magokat arra a' helyre, a' hol a' Nagy Szulimán Tsászar meg hólt, és ott ábitatolsan tsokoliák a' három Hárs fak allyát, a' hol vonattatott-fel az ő Sátora. A' ki közzüllök fellyebb való lévén, olyan rangú mint nállunk egy Kapitány, a' többinél emberségesebb, mert azok ugy néznek az emberre, mint mikor a' Bagoly a' héjával körmöt tsapott házalság fejébe. E' pedig Oláhúl jól tudván Bözörményi István Kis Peterdi Rectorral fokat és fok izben bezéllett. Nevezetesen egykor egy Prédikátor társunkal vólt nálla, mi-helyt meg-mondotta néki, hogy a' Pap, mindjárt Kávét készítettett, dohányt vágatott mind kettőt untig tartotta.

Kölosvárról semmi nevezetes Tudostáft nem vehettiünk; minden vett Leveleinkben tsak az iratik, hogy itt tsendelen, és minden Státusoknak igen szép meg-edgyezésével foly az Ország-gyűlésé. Az Országoknak és az attól el válhatatlan főnek a' Királynak tökéletes hafznán öfzve-vetett erővel munkálodnak. — — Egy alkalmatossággal nem régi-beu a' M. Kurir-is bé-ugratott vala paripástól ezen Ország-gyűlésébe, és éppen akkor, midőn az Erdé-

lyi Kantzelláriának a' Magyar Kantzelláriától való el-válását vinné a' Tászába — 's hogy közönték? Hazud *Szatsvay* ! nem kell hinni! — hiszem ő a Gubernium ide jövetelenkor is életében fogadott, hogy ide nem jő, még is ide jött. Mit felele mind ezekre a' Kurir? — ezt: Uraim! En a' Guberniumnak *Kolosvárt* maradásáról fogadtam vala tsak a' *Deresbe*, és nem életembe, mely nékem az egész vilagnál dragább — és ha Kolosvárt marad a' Gubernium, Örömemben füllit farkot el vágám a' *Deresnek*, és ennek emlékezetére, ha élek, a' magam Ujságiroí elztendeimet elől-kezdem; de — — én most még nagyobb *Tamás* vagyok, mint voltam akkor, mikor a' *Deresbe* fogodtam — azonban meghatározott igazság niats a' következőzendő dolgokban.

Debretzen 8. *Marty*. — „Itt ez az Ujság. Meg hólt die 4. *Marty* 1791. a' Tiszán innen való Ref. Ekklesiáknak fő Tisztelendő Superintendense *Szatlmári Paksi István* Ur' életének 73 elztendejében 44. elztendőkig a' Professori, ötig pedig a' Püspöki hivatalt viselvén mindeneknek dítféretével. Az halála hirtelen, de tsendes vólt. Die 14. *Marty* ebédelvén egy falat hús meg akadt a' torkán, a' melyet egy Balbir ugyan hal héjjal letöltt: de e' meg lévén mindjártt a' torka szem látomást dagadni kezdett, ugy hógy a' daganat miatt 23. orák alatt meg hólt, e' lévén utolsó szava: *Vanitatum Vanitas, & omnia sequitur Vanitas*. Innen meg tetizik, hogy süben fában van ugyan az orvosság, még tám a' pintze költsében is: de a' hal héjban nintsen. Másik ez: Itt ez előtt égynehány hetekkel egy Csizmadiáné meg iri-gyel.

gyelvén Urának, szolgálójával a' hetedik parantolat ellen való conversátioját: egy éjtzaka Urával a' Feleségének concubitafsa lévén, a' szemérmét csak nem egészen el vágta. Mi érdemét vérszi e' tfelekedetének nem tudjuk még: csak elég az hozzá, hogy ez a' Csizmadiáné rosszul tanulta meg a' Délila-Historiáját; mert a' csak a' haját vágta el Urának.

Tudósítás.

Nemes Bihar Vármegyében helyhezített *Dioszegi* Uradalomnak Ménese ugyan azon Ns. Vármegyében az Erdély-orzági Posta út mentiben, Debrentzontól csak egy Posta Státzionyi távolságra lévő *Hofszálpály* nevezetű helységben, háromszori Terminusokon, úgy mint ezen folyó 1791-dik esztendőben következő Aprilisnek 1-ső, Aprilisnek 15-dik és Májusnak 1-ső napjain a' többet ígérőknek Köttyavetye által el-fog adattatni; nevezetesen pedig lesznek el-adók: — 7 külömb szörü és idejü Ménllovak, vagy-is hágó Csödörök. — 36 — 7. 6. 5. 4. és 3 esztendős Csödörök. — 18 — 2 és 1 esztendős Csödör Csikók. — 4 Tanító, és Páztrot alá való nyerges lovak. — 96 — két esztendőken felöll lévő Kantzák, mellyek közzül 20 hafalsak vagynak. — 17 — 2 és 1 esztendős Kantza Csikók. — A' kinek tehát ezeknek meg vételére szélja és kedve vagyon, a' fent nevezett napokon és helyen megjeleni ne terheltefsék, addig-is azon lovaknak tulajdonsági felöll tettzése szerint értekezhetik: